

Právo na projednání věci bez zbytečných průtahů

Úvahy obecných soudů o trestu v souvislosti s dobou uplynuvší od spáchání činů, resp. s ohledem na délku trestního řízení, musejí být strukturovány do tří rovin. Jednak je to rovina úvah opírajících se o trestněprávní předpisy, dále test proporcionality plynoucí z imperativu právního státu a v něm chápané osobní svobody (rovina ústavní) a nakonec promítnutí délky řízení do případně ukládaného trestu (rovina Úmluvy a mezinárodněprávní odpovědnosti).

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 8 Tdo 1306/2006, ze dne 8.11.2006 a Nález Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04)

Nejvyšší soud projednal v neveřejném zasedání dovolání obviněného J. P., proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 1. 2005, sp. zn. 5 To 92/2004, v trestní věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 11 T 9/2002 a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 1. 2005, sp. zn. 5 To 92/2004, a rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22. 3. 2004, sp. zn. 11 T 9/2002, zrušují. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Krajskému soudu v Brně přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 22. 3. 2004, sp. zn. 11 T 9/2002, byl obviněný J. P. uznán vinným trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 4 tr. zák. ve znění zákona č. [265/2001](#) Sb. a odsouzen podle § 250 odst. 4 tr. zák. k trestu odnětí svobody na deset let, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. d) tr. zák. zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou; podle § 49 odst. 1, § 50 odst. 1 tr. zák. byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu působení obviněného ve statutárních orgánech obchodních společností všeho druhu a družstvech na dobu deseti let. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byla Č. o. b., a. s., (právní nástupkyně poškozené B. H., a. s.) odkázána s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle skutkových zjištění soudu prvního stupně se obviněný trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 4 tr. zák. dopustil tím, že jako jednatel a jediný společník obchodní společnosti P., s. r. o., předstíral před zástupci B. H., a. s., že P., s. r. o., má dostatek finančních prostředků a dne 6. 6. 1994 uzavřel za P., s. r. o., s B. H., a. s., úvěrovou smlouvu, na jejímž základě poskytla B. H., a. s., obchodní společnosti P., s. r. o., úvěr ve výši 60 mil. Kč na přechodný nedostatek finančních prostředků s termínem splatnosti 30. 11. 1994, přestože již v době uzavření této úvěrové smlouvy věděl, že P., s. r. o., nemá dostatek finančních prostředků na splácení úvěru, úvěr byl obchodní společností P., s. r. o., v plné výši vyčerpán, pouze z jedné třetiny byly finanční prostředky poskytnuté B. H., a. s., použity v souvislosti s podnikatelským záměrem uvedeným v žádosti o poskytnutí úvěru obchodní společnosti P., s. r. o., zbývající finanční prostředky ve výši kolem 40 mil. Kč byly použity přesně nezjištěným způsobem, úvěr ve lhůtě splatnosti ani později nebyl uhrazen, tímto jednáním způsobil B. H., a. s., škodu ve výši nejméně 60 mil. Kč.

Obviněný J. P. a poškozená Č. f., s. r. o., napadli rozsudek soudu prvního stupně odvoláními. Odvolání obviněného směřovalo do výroku o vině i o trestu, odvolání poškozené Č. f., s. r. o., proti výroku o náhradě škody. Rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 1. 2005, sp. zn. 5 To 92/2004, byl z podnětu odvolání obviněného rozsudek soudu prvního stupně podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. částečně zrušen ve výroku o trestu odnětí svobody a způsobu jeho výkonu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. bylo nově rozhodnuto tak, že obviněný byl podle § 250 odst. 4 tr. zák. ve znění zákona č. [265/2001](#) Sb. odsouzen k trestu odnětí svobody na osm a půl roku, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. d) tr. zák. zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Podle § 259 odst. 2 tr. ř. byl z podnětu odvolání poškozené Č. f., s. r. o., rozsudek soudu prvního stupně doplněn o výrok, kterým byla poškozená Č. f., s. r. o., se podle § 229 odst. 1 tr. ř. odkázána se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Jinak zůstal rozsudek soudu prvního stupně nezměněn.

Pro úplnost nutno dodat, že se jednalo již o druhé rozhodnutí, kterým Vrchní soud v Olomouci o odvolání obviněného v projednávané věci rozhodl. V prvním případě usnesením ze dne 22. 3. 2001, sp. zn. 3 To 125/2000, podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d) tr. ř. zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 5. 4. 2000, sp. zn. 11 T 1/1998, a podle § 260 tr. ř. věc vrátil státnímu zástupci k došetření. Nová obžaloba byla po provedení úkonů nařízených vrchním soudem u Krajského soudu v Brně podána dne 15. 7. 2002.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal obviněný J. P. prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě dovolání. Zaměřil je proti výroku o vině i výroku o trestu a odkázal v něm na důvody dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g), h), l) tr. ř. Vytkl, že orgány činné v trestním řízení pominuly fakt, že trestní postih nesmí být jediným a ani hlavním prostředkem reakce na ekonomické problémy, ale může plnit jen subsidiární roli. V řízení nebylo podle něj přihlédnuto k tomu, zda porušení předpisů v civilně právní oblasti je zároveň i trestným činem. Vyjádřil přesvědčení, že skutek, který mu je kladen za vinu, znaky trestného činu nenaplnuje. Za mylné označil závěry soudů o tom, že již v době uzavírání úvěrové smlouvy věděl, že nemá dostatek finančních prostředků na splácení úvěru a zdůraznil, že existence závazků společnosti P., s. r. o., o níž soudy též opíraly závěr o jeho podvodném úmyslu, byla pracovníkům banky v této době dobře známá, a soudy podle něj v této souvislosti nepřiléhavě vyhodnotily i účel poskytnutí úvěru. Skutečnosti, které mu bránily úvěr splatit tak, jak se zavázal, a které nemohl v době uzavření smlouvy ani předvídat, nastaly podle něj až po uzavření smlouvy o úvěru, a to nikoliv pro překážky na jeho straně. Soudům obou instancí dále vytkl, že se jeho názory nezabývaly, v odůvodnění rozhodnutí se s nimi nevypořádaly a jeho návrhy na doplnění dokazování zamítly. Za nesprávné pokládal zamítnutí jeho návrhu na přibrání znalce, který měl zodpovědět otázky týkající se reálnosti bankovních operací popisovaných svědky - zaměstnanci B. H., a. s., zda byly prostředky čerpané z úvěru použity v souladu s úvěrovou smlouvou, k otázkám zhodnocení majetku společnosti P., s. r. o., a zejména zda tato obchodní společnost byla schopna splatit úvěr. Poukázal na to, že nebyl proveden jediný důkaz, že by jakýmkoliv způsobem uvedl banku v omyl nebo že by tajil před bankou nějaké skutečnosti a uváděl nepravdivé informace. Namítl, že soudy bagatelizovaly a zlehčovaly význam, reálnost a podstatu celého projektu, aniž by měly k dispozici odborná vyjádření. Upozornil, že do výše škody se měla promítnout realizace zástav bankou, a poznamenal, že nebyly opatřeny žádné důkazy prokazující jeho vědomost, že skutečná hodnota zástav mohla být nižší. Uzavřel, že dokazování nebylo provedeno řádným způsobem, že bylo neúplné a soudy tedy nemohly dospět k závěru o jeho vině.

Obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek Vrchního soudu v Olomouci zrušil a aby tomuto soudu přikázal věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství v zevrubném vyjádření k dovolání obviněného uvedl, že námitky, v jejichž rámci obviněný dovolacímu soudu předkládal k posouzení vlastní verzi skutkového děje, zpochybňoval skutkové závěry soudů a brojil proti způsobu, jakým soudy provedené důkazy hodnotily, a dále též ty, na jejichž základě požadoval provedení dalších důkazů, nelze subsumovat pod dovolací důvod podle § 265 odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť se svou povahou jedná o námitky skutkové. Z pohledu důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. byla podle něj relevantně uplatněna námitka, ze které lze usoudit, že obviněný zpochybňoval závěr soudů o existenci subjektivní stránky trestného činu podvodu podle § 250 tr. zák., a dále též výhrada, již brojil proti výši škody a poukazoval na to, že se do ní měla správně promítnout výše realizace zástav poskytnutých obviněným bance ve formě ručení za poskytnutý úvěr. Tyto námitky však státní zástupce shledal zjevně neopodstatněnými a v podstatě se ztotožnil se závěry obsaženými v odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů. Odkázal-li obviněný též na důvody dovolání podle § 265b odst. 1 písm. h), l) tr. ř., neuplatnil podle jeho názoru žádnou konkrétní námitku, již by bylo možno pod uplatněné důvody dovolání podřadit.

Státní zástupce navrhl, aby dovolací soud dovolání obviněného v té části, v níž odkázal na důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné a v té části, v níž odkázal na důvody dovolání podle § 265b odst. 1 písm. h), l) tr. ř., odmítl podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. s tím, že bylo podáno z jiného důvodu, než je uveden v § 265b tr. ř.

Nejvyšší soud jako soud dovolací zjistil, že dovolání je podle § 265a tr. ř. přípustné, že je podala včas oprávněná osoba a že splňuje náležitosti obsahu dovolání ve smyslu § 265f odst. 1 tr. ř. Protože nebylo možné dovolání odmítnout podle § 265i odst. 1 tr. ř., Nejvyšší soud podle § 265i odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející, a shledal, že dovolání je zčásti důvodné.

Předně nelze nepoznamenat, že ani stávající rozhodnutí dovolacího soudu není prvním v pořadí. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 21. 7. 2005, sp. zn. 8 Tdo 746/2005, bylo podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. dovolání obviněného odmítnuto jako zjevně neopodstatněné z důvodů, jež byly vyloženy v odůvodnění tohoto rozhodnutí.

Stručně shrnuto dovolací soud v předchozím stadiu řízení relevantními shledal námitky zpochybňující naplnění subjektivní stránky trestného činu podvodu a námitky proti výši škody. Námitky obviněného zpochybňující subjektivní stránku trestného činu označil za nepřipadné, poněvadž ve vztahu k zavinění soudy učinily taková zjištění, která evidentně naplňují zákonné znaky nejméně úmyslu nepřímého podle § 4 písm. b) tr. zák. S výhradou obviněného, že do výše škody, kterou svým činem způsobil, se měla správně promítnout výše realizace zástav poskytnutých obviněným ve formě ručení za poskytnutý úvěr B. H., a. s., se podle něj v odůvodnění rozhodnutí vypořádaly soudy obou stupňů (strana 30 rozsudku soudu prvního stupně, strana 11 rozsudku odvolacího soudu) a s jejich argumentací se ztotožnil. S odkazem na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tdo 51/2004 publikované pod č. [9/2005](#) Sb. rozh. tr. tak přitakal závěru, že trestný čin podvodu podle § 250 tr. zák. byl z hlediska vzniku škody na cizím majetku dokonán již tím, že banka vyplatila obviněnému úvěr na podkladě nepravdivých či zamlčených skutečností, přestože obviněný poskytl bance za účelem zajištění svých závazků z úvěrové smlouvy zástavu. Zástavní právo totiž i v případě zpeněžení zástavy slouží pouze jako náhrada škody způsobené již dokonáním trestným činem podvodu. Pro výši škody jako znaku objektivní stránky skutkové podstaty není proto hodnota poskytnuté zástavy relevantní.

Proti tomuto usnesení Nejvyššího soudu jakož i citovaným rozsudkům soudů obou stupňů podal obviněný ústavní stížnost. Nálezem ze dne 20. 9. 2006, sp. zn. II. ÚS 566/05, rozhodl Ústavní soud tak, že postupem porušujícím čl. 8 odst. 2, čl. 1, čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR ústícím do vydání usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 7. 2005, sp. zn. 8 Tdo 746/2005, bylo porušeno základní právo stěžovatele na osobní svobodu garantované čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Proto bylo toto rozhodnutí zrušeno a ve zbývajících částech byla ústavní stížnost odmítnuta.

Z odůvodnění nálezu se podává, že za klíčovou námitku Ústavní soud považoval otázku kvalifikace jednání jako trestného činu podvodu za situace, kdy je bankovní úvěr zajišťován hodnotovým ekvivalentem v podobě zástavního práva. Odkazuje na právní názor explicitně vyjádřený v nálezu sp. zn. I. ÚS 558/01, v němž se vyjádřil k ústavněprávním limitům kvalifikace popsání jednání jako trestného činu podvodu podle § 250 tr. zák. a ve vztahu k němuž neshledal důvody, proč se od něj odchýlit, uzavřel, že jestliže obecné soudy včetně Nejvyššího soudu vystavěly svá rozhodnutí na argumentaci, podle které lze existenci zástavního práva k nemovitosti ve prospěch poškozené banky hodnotit pouze jako okolnost směřující k náhradě škody, nikoliv však okolnost, která za splnění dalších podmínek vylučuje trestnost jednání, dopustily se takového výkladu jednoduchého práva (§ 250 tr. zák.), kterým vybočily z ústavněprávního mezí možné kriminalizace jednání jednotlivce, jak jsou vymezeny v čl. 39 Listiny, podle kterého jen zákon (chápaný v materiálním smyslu) stanoví, které jednání je trestným činem.

Ústavní soud zaujal stanovisko k procesnímu postupu dovolacího soudu, na jehož základě došlo ke změně dříve publikované judikatury (rozsudky Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 8 Tz 303/2000, 8 Tz 164/99) usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 4. 2004, sp. zn. 8 Tdo 51/2004. Uvedl, že opíralo-li se odůvodnění ústavní stížností napadeného usnesení tohoto soudu o právní závěr obsažený v usnesení pod sp. zn. 8 Tdo 51/2004, nebyl tímto, případně jemu předcházejícím rozhodnutím Nejvyššího soudu, respektován ústavní rámec pro přehodnocení judikatury. Ten je dodržen tehdy, existuje-li dostatečně legitimní důvod pro změnu interpretace právní normy, a byly-li orgánem měnícím interpretaci splněny procedurální postupy za tím účelem stanovené. V dalším se Ústavní soud vyslovil k podmínkám změny judikatury Nejvyššího soudu procedurou stanovenou v ustanovení § 20 zákona č. [6/2002](#) Sb., o soudech a soudcích. Na Nejvyšším soudu podle Ústavního soudu je, aby v novém dovolacím řízení rozhodl o dovolání způsobem souladným s ústavně zaručenými základními právy stěžovatele.

Nejvyšší soud, jsa vázán právním názorem, který vyslovil ve věci Ústavní soud (čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky, § 314h odst. 1 tr. ř.), proto nově o dovolání obviněného rozhodl.

K důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Z dikce citovaného ustanovení plyne, že ve vztahu ke zjištěnému skutku je možné dovoláním vytýkat výlučně vady právní. Zpochybnění správnosti skutkových zjištění nelze zahrnout do zákonem vymezeného okruhu dovolacích důvodů podle § 265b tr. ř., proto je též dovolací soud vázán skutkovými zjištěními soudu prvního stupně, event. soudu odvolacího, a těmito soudy zjištěný skutkový stav je pro něj východiskem pro posouzení skutku z hlediska hmotného práva.

V mezích uplatněného dovolacího důvodu lze namítat, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoliv o trestný čin nejde nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán

vinným. Na podkladě tohoto dovolacího důvodu nelze proto přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno, ani prověřovat úplnost provedení dokazování a správnost hodnocení důkazů ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř., poněvadž tato činnost soudu spočívá v aplikaci ustanovení procesních, nikoliv hmotně právních. Vedle vad, které se týkají právního posouzení skutku, lze vytýkat též „jiné nesprávné hmotně právní posouzení“. Rozumí se jím zhodnocení otázky, která nespočívá přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva. Současné platí, že obsah konkrétně uplatněných námitek, o něž se opírá existence určitého dovolacího důvodu, musí věcně odpovídat zákonnému vymezení takového dovolacího důvodu podle § 265b tr. ř., nestačí jen formální odkaz na příslušné ustanovení obsahující některý z dovolacích důvodů.

Z obsahu podaného dovolání vyplývá, že ačkoli obviněný deklaroval dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., uplatnil řadu námitek, které směřovaly proti rozsahu provedení dokazování, proti způsobu, jakým byly hodnoceny provedené důkazy, a proti správnosti skutkových zjištění, která učinil Krajský soud v Brně a z nichž vycházel v napadeném rozsudku i Vrchní soud v Olomouci. Do takto vymezené kategorie námitek patří ty, na jejichž základě obviněný ve shodě s již uplatněnou obhajobou, s níž se soudy obou stupňů náležitě vypořádaly, v podstatě vytkl, že soudy vadně hodnotily důkazy, některé významné důkazy (zejména znalecký posudek z oboru ekonomiky) vůbec neprovedly, bagatelizovaly a zlehčovaly reálnost projektu, aniž by měly k dispozici odborná vyjádření, nepřihlíděly k okolnostem, za kterých byla smlouva o úvěru uzavřena. Do shodné kategorie námitek náležejí i ty, jejichž podstatou bylo tvrzení obviněného, že existence závazků společnosti P., s. r. o., byla pracovníkům banky známá, a jejichž prostřednictvím především namítl, že skutečnosti, které mu bránily úvěr splatit v dohodnutém termínu, nastaly až po uzavření smlouvy o úvěru a v době sjednávání úvěru je nemohl ani předvídat, neboť nenastaly z jeho viny.

Lze shrnout, že prostřednictvím takto vymezených výhrad se obviněný primárně domáhal změny skutkových zjištění ve svůj prospěch, a následně ze změny skutkových zjištění vyvozoval, že se trestného činu podvodu v podobě zjištěné soudy nedopustil. Námítky skutkové však nezakládají žádný z důvodů dovolání podle § 265b tr. ř., a proto ve vztahu k nim neexistuje zákonná povinnost soudu dovolání přezkoumat (srov. též usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 1. 2004, sp. zn. II. ÚS 651/02, ze dne 2. 6. 2005, sp. zn. III. ÚS 78/05 aj.). Tato zásada by mohla být prolomena pouze v případě zjištění, že mezi soudy zjištěnými skutkovými okolnostmi a jejich právními závěry existuje extrémní nesoulad; o takovou situaci se však nejedná. Z odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů vyplývá přesvědčivý vztah mezi učiněnými skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů (viz strany 29, 30 rozsudku soudu prvního stupně, strany 8 - 10 napadeného rozsudku odvolacího soudu) na straně jedné a právními závěry na straně druhé.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. byl relevantně uplatněn v té části dovolání, v níž obviněný zpochybnil správnost právního posouzení skutku. Z hlediska napadeného rozhodnutí a obsahu dovolání je významná otázka, zda skutkem, jak byl zjištěn soudy, byly naplněny všechny zákonné znaky trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 4 tr. zák.

Trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 4 tr. zák. se dopustí, kdo ke škodě cizího majetku sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu velkého rozsahu.

Z tzv. právní věty výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně vyplývá, že soud považoval za naplněné znaky uvedeného trestného činu, které spočívají v tom, že obviněný ke škodě cizího majetku sebe obohatil tím, že uvedl někoho v omyl, a způsobil tak na cizím majetku škodu velkého rozsahu.

Z hlediska obsahu dovolání a právního posouzení skutku soudy, jak vyplývá z výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně i z odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů, správně upozornily na zjištění, že obviněný již v době uzavření úvěrové smlouvy, tedy než získal majetkovou hodnotu, která byla předmětem útoku, jednal s vědomím, že obchodní společnost P., s. r. o., nemá dostatek finančních prostředků na splácení úvěru, úvěr byl v plné výši vyčerpán, avšak pouze z jedné třetiny byl použit v souladu s podnikatelským záměrem, a nebyl uhrazen ve lhůtě jeho splatnosti a ani později. Tento závěr je v souladu s konkrétními zjištěními o finančních poměrech obchodní společnosti, jež byly obviněnému známy, a odpovídá též poznatkům o způsobu provedení činu a o účelu, k němuž byly peněžní prostředky získané čerpáním úvěru skutečně použity.

Soud prvního stupně v odůvodnění svého rozhodnutí (strany 29, 30) zdůraznil, že obviněný v době, kdy žádal o poskytnutí úvěru a kdy uzavřel s B. H., a. s., smlouvu o poskytnutí úvěru, uvedl nepravdivé údaje týkající se zajištění dalšího úvěru, ačkoliv věděl, že žádný takový úvěr zajištěn nemá, sám měl dluhy z předchozí podnikatelské činnosti a rovněž obchodní společnost P., s. r. o., měla několikamilionové závazky. S ohledem na tyto své finanční poměry a

finanční poměry obchodní společnosti P., s. r. o., podle zjištění soudu prvního stupně věděl, že není schopen splatit poskytnuté finanční prostředky včas a řádně, a to včetně úroků. Přesto uzavřel úvěrovou smlouvu a převzal finanční prostředky a ty během krátké doby použil způsobem, který neskýtal možnosti jejich zhodnocení. Soud prvního stupně vyloučil, že by překážky bránící splnění závazku vůči bance vznikly až po vyplacení finančních prostředků bankou.

Odvolací soud v odůvodnění napadeného rozhodnutí označil závěry soudu prvního stupně za správné. Dále sám přílehavě uvedl (strany 9, 10), že obviněný v situaci, kdy měl značné závazky z předchozí podnikatelské činnosti jako jednatel obchodní společnosti P., s. r. o., požádal o poskytnutí krátkodobého úvěru na překlenutí nedostatku finančních prostředků a následně uzavřel s B. H., a. s., úvěrovou smlouvu, na jejímž základě byl obchodní společnosti P., s. r. o., poskytnut úvěr ve výši 60.000.000,- Kč s termínem splatnosti do 30. 11. 1994, ač již v této době věděl, že jeho společnost nemá dostatek finančních prostředků na splácení úvěru. Následně pak poskytnuté prostředky použil v naprosté většině na zaplacení svých vlastních dluhů a na účely nesouvisející s podnikáním obchodní společnosti P., s. r. o., a pouze z menší části je použil k účelům odpovídajícím jeho tvrzení při jednání s bankou před uzavřením úvěrové smlouvy. Důvodně pak odvolací soud zdůraznil, že obviněný nemohl reálně předpokládat, že takto investované a použité prostředky přinesou takový zisk, aby mohl ve sjednaném termínu bance zaplatit jistinu a dále též úroky ve výši 4.500.000,- Kč, když navíc neměl ani žádný reálný důvod spoléhat, že v dohledné době obdrží zahraniční úvěr, přestože v rozporu se skutečností bance v podnikatelském záměru uváděl, že má zajištěn zahraniční úvěr ve výši 1,5 miliardy Kč. Poukázal na okolnost, že obviněný použil úvěrové prostředky v převážné části v rozporu s účelem, k jakému byly určeny (tj. k nákupu pozemků a zpracování předprojekčních studií k výstavbě lázeňského areálu), aniž mohl očekávat, že takové užití může obchodní společnosti P., s. r. o., přinést zisk, z něhož by bylo možné úvěr splatit. Přílehavě proto vyvodil, že obviněný byl přinejmenším srozuměn s tím, že nebude schopen splatit řádně a včas poskytnuté úvěrové finanční prostředky, když takové možnosti se sám zčásti zbavil tím, že většinu finančních prostředků použil takovým způsobem, který mu žádný zisk přinést nemohl.

Těmito závěry se soud prvního stupně jakož i soud odvolací přesvědčivě vypořádaly s těmi námitkami obviněného, které směřovaly vůči správnosti závěrů o existenci podvodného úmyslu; dovolací soud jejich závěry co do formy úmyslného zavinění sdílí, má je za přílehavé; ty ostatně ani Ústavním soudem zpochybněny nebyly.

Stěžejní je za stávající situace výhrada obviněného, že do výše škody, kterou svým činem způsobil, se měla správně promítnout výše realizace zástav poskytnutých obviněným v souvislosti s poskytnutým úvěrem B. H., a. s. Jinými slovy, zda a jaký vliv má na kvalifikaci jednání jako trestného činu podvodu situace, kdy je bankovní úvěr zajišťován hodnotovým ekvivalentem v podobě zástavního práva.

Soudy obou stupňů jakož i Nejvyšší soud v Ústavním soudem zrušeném usnesení o dovolání obviněného nehledaly tuto námitku obviněného opodstatněnou. Nejvyšší soud svůj závěr opřel o právní názor obsažený v usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tdo 51/2004 (publikovaném též pod č. [9/2005 Sb. rozh. tr.](#)), podle něhož trestný čin podvodu podle § 250 tr. zák. byl z hlediska vzniku škody na cizím majetku dokonán již tím, že banka vyplatila obviněnému úvěr na podkladě nepravdivých či zamlčených skutečností, přestože obviněný poskytl bance za účelem zajištění svých závazků z úvěrové smlouvy zástavu; zástavní právo totiž i v případě zpeněžení zástavy slouží pouze jako náhrada škody způsobené již dokonáním trestným činem podvodu. Pro výši škody jako znaku objektivní stránky skutkové podstaty nebyla proto podle něj hodnota poskytnuté zástavy relevantní.

Není věcí Nejvyššího soudu, aby se zabýval otázkou, proč některá rozhodnutí Ústavního soudu tento právní názor akceptovala (př. usnesení sp. zn. III. ÚS 509/04, III. ÚS 653/04) a jiná jej naopak pokládají za takový výklad jednoduchého práva (§ 250 tr. zák.), který vybočuje z ústavněprávních mezí možné kriminalizace jednání jednotlivce vymezených čl. 39 Listiny základních práv a svobod. Významné totiž v daných souvislostech je, že je vázán právním názorem vysloveným v nálezů Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 566/05 a potažmo i I. ÚS 558/01.

Ústavní soud v odůvodnění nálezů sp. zn. II. ÚS 566/05 vyložil, že v nálezů sp. zn. I. ÚS 558/01, akceptoval a z ústavněprávních hledisek aproboval právní závěr dříve vyslovený v judikatuře Nejvyššího soudu, že zřízení zástavního práva a jeho hodnota mají vliv nejen na posouzení výše způsobené škody, ale též - za určitých podmínek - i na naplnění samotné skutkové podstaty podvodu podle § 250 tr. zák. Zopakoval, že v nálezů sp. zn. I. ÚS 558/01 se explicitně vyjádřil k ústavněprávním limitům kvalifikace jednání jako trestného činu podvodu podle § 250 tr. zák. za situace, kdy bylo čerpání bankovního úvěru poskytnuto zajištění v podobě zástavního práva k nemovitosti. Vycházel z judikatury Nejvyššího soudu (rozsudky sp. zn. 8 Tz 303/2000, 8 Tz 164/99), podle které k naplnění subjektivní stránky trestného činu podvodu spáchaného vylákáním úvěru, je nutné prokázat, že pachatel již v době uzavření smlouvy o úvěru nejenže jednal klamavě, ale že současně jednal v úmyslu peníze buď vůbec nevrátit, nebo je nevrátit ve smluvené době, popřípadě jednal alespoň s vědomím, že peníze ve smluvené době nebude moci vrátit a že tím uvádí banku v omyl, aby se ke škodě jejího majetku obohatil. Proto mohl být trestný čin podvodu podle § 250 tr. zák.

spáchán jen za předpokladu, kdyby poskytnutý úvěr - třebaže dlužník od počátku neměl v úmyslu úvěr splácet - byl zajištěn takovou hodnotou zástavy, která nepostačovala k tomu, aby jejím prodejem byl úvěr splacen, a jestliže si byl dlužník této skutečnosti vědom. Dlužník by tedy musel být přinejmenším srozuměn s tím, že hodnota zástavy, kterou byl úvěr zajištěn, je nižší než hodnota poskytnutého úvěru a že v případě nesplacení úvěru banka utrpí škodu odpovídající rozdílu mezi těmito hodnotami. Jinak řečeno, tam, kde je poskytnut majetkový ekvivalent plnění plynoucího z úvěru, nelze dovést úmysl způsobit takovým jednáním škodu a na cizím majetku se takto obohatit. Tyto závěry pak Ústavní soud podpořil dalšími úvahami stran povahy zástavního práva.

Ústavní soud, resp. druhý senát tohoto soudu, připomněl, že je vázán závěry vyplývajícími z nálezu sp. zn. I. ÚS 558/01, ledaže by dospěl k názoru, že je třeba se od těchto závěrů odchýlit, a inicioval by proceduru vedoucí k přijetí stanoviska pléna Ústavního soudu.

Důvody, proč se od těchto závěrů odchýlit, ale neshledal. Jestliže tedy obecné soudy vystavěly svá rozhodnutí na argumentaci, podle níž lze existenci zástavního práva k nemovitosti ve prospěch poškozené banky hodnotit pouze jako okolnost směřující k náhradě škody, nikoliv však okolnost, která za splnění dalších podmínek vylučuje trestnost jednání pachatele, dopustily se takového výkladu jednoduchého práva (§ 250 tr. zák.), kterým vybočily z ústavněprávních mezí možné kriminalizace jednání jednotlivce vymezené v čl. 39 Listiny.

Bude proto na soudu prvního stupně, aby ve smyslu závěrů obsažených v nálezu Ústavního soudu hodnotil již opatřené a provedené důkazy včetně znaleckého posudku z oboru ekonomiky, odvětví ceny a odhady znalce Ing. J. K., jenž byl vypracován za účelem ohodnocení nemovitosti svědka J. H., k níž bylo zřízeno zástavní právo na základě smlouvy o zřízení zástavního práva k věcem nemovitým uzavřené mezi B. H., a. s. jako zástavním věřitelem a J. H. jako zástavcem k zajištění pohledávky z úvěru poskytnutého obviněnému ze dne 22. 6. 1994. Je nezbytné, aby se nově s otázkou zřízení zástavního práva a jeho hodnoty vypořádal a posoudil, jaký vliv má na posouzení výše způsobené škody, event. na naplnění samotné skutkové podstaty trestného činu podvodu podle § 250 tr. zák.

Tento právní názor je dozajista odlišný od právního názoru obsaženého v rozhodnutích 8 Tdo 51/2004 či 8 Tdo 783/2004 (čímž současně jde o právní názor shodný s tím, jenž byl vyjádřen v dřívější judikatuře Nejvyššího soudu např. v rozhodnutích sp. zn. 8 Tz 303/2000, 8 Tz 164/99) a bylo třeba se zabývat otázkou, zda jsou splněny podmínky postoupení věci velkému senátu Nejvyššího soudu. Senát 8 Tdo v posuzované situaci předpoklady pro aplikaci ustanovení § 20 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož dospěl-li senát Nejvyššího soudu při svém rozhodování k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí Nejvyššího soudu, postoupí věc k rozhodnutí velkému senátu, neshledal a věc velkému senátu nepředložil. Posuzovaná situace je totiž zjevně odlišná od situací, na něž se citované ustanovení zákona č. 6/2002 Sb. typicky vztahuje. Bylo by totiž proti smyslu tohoto ustanovení, aby senát Nejvyššího soudu předkládal věc s právním názorem sice odlišným od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí Nejvyššího soudu, k němuž ale nedospěl sám, nýbrž vyplývá z vázanosti právním názorem vysloveným v nálezu Ústavního soudu, byl-li by i velký senát Nejvyššího soudu předem vázán právním názorem vysloveným v nálezu Ústavního soudu. Jinými slovy, vázanost právním názorem vysloveným v nálezu Ústavního soudu ze dne 20. 9. 2006, sp. zn. II. ÚS 566/05, je primární a postup předjímaný ustanovením § 20 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb. se neuplatní.

Obviněný podal dovolání též s odkazem na dovolací důvody obsažené v § 265b odst. 1 písm. h) a § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. Z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. lze dovolání podat, byl-li obviněnému uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, nebo mu byl uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným. Podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř.

Ve vztahu k námitkám, jimiž byly tyto důvody dovolání odůvodněny, bylo již řečeno, že žádnou konkrétní námitku, o níž by opřel existenci těchto důvodů dovolání a již by bylo možno shledat relevantní, obviněný neuplatnil. Navíc s ohledem na stávající výsledek řízení o dovolání je nadbytečné se jimi opakovaně zabývat, poněvadž žádný vliv na stávající rozhodnutí o dovolání a ani na řízení po přikázání věci mít nemohou.

Nad rámec dovolání a důvodů v něm uvedených nelze nepoznamenat, že v řízení po přikázání věci bude na soudu prvního stupně, aby se náležitě vypořádal rovněž s otázkou přiměřenosti délky řízení.

Právo na projednání věci bez zbytečných průtahů, resp. právo na vyřízení věci v přiměřené lhůtě, je integrální součástí práva na spravedlivý proces, tedy základních práv garantovaných čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 38 odst. 2

Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina") a čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Přiměřenost délky řízení je judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (dále též „Soud“) posuzována s ohledem na konkrétní okolnosti případu s přihlédnutím ke kritériím zakotveným v judikatuře Soudu, jimiž jsou: složitost případu, chování stěžovatele a postup státních orgánů a to, oč se stěžovateli ve sporu jedná, tj. co je pro něj v sázce. Proto Soud v žádném ze svých rozhodnutí nekonkretizoval „obecně závaznou“ dobu, kterou by bylo možno za přiměřenou lhůtu považovat.

Relevantní judikatura Evropského soudu pro lidská práva je založena na tom, že v případě porušení práva na přiměřenou délku řízení vyslovuje soud porušení Úmluvy, případně přízná spravedlivé zadostiučinění. Evropský soud pro lidská práva ale akceptuje, že dostatečnou formou kompenzace – na úrovni vnitrostátní úpravy smluvních států – může být i zmírnění trestu, jestliže je soud použije výslovně proto, že bylo porušeno právo na projednání věci v přiměřené lhůtě a uvede, v jaké míře byl trest z tohoto důvodu zmírněn. Za těchto podmínek má Evropský soud pro lidská práva zato, že smluvní stát poskytl dostatečnou ochranu právům vyplývajícím z Úmluvy s tím důsledkem, že stěžovatel ztrácí postavení poškozeného podle čl. 34 (dříve čl. 25) Úmluvy a tím i legitimaci k podání stížnosti. V rozsudku ze dne 26. 6. 2001 ve věci B. v. Norsko formuloval Evropský soud pro lidská práva vztah mezi porušením práva na vyřízení věci v přiměřené lhůtě a jeho kompenzací v podobě stanovení výše trestu ještě přesněji, když uvedl, že zmírnění trestu nezabavuje jednotlivce postavení poškozeného podle čl. 34 Úmluvy, avšak z tohoto obecného pravidla existuje výjimka, pokud národní orgány dostatečně průhledným způsobem konstatovaly porušení pravidla přiměřené délky řízení a toto pochybení již kompenzovaly zmírněním trestu, a to výslovným a měřitelným způsobem. Je-li splněna taková podmínka, dospívá Evropský soud pro lidská práva k závěru, že čl. 6 odst. 1 Úmluvy nebyl porušen.

Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04 (publikován též Ústavní soud České republiky: Sbírka nálezů a usnesení – svazek 36. Vydání 1. Praha: C. H. Beck 2006, č. 46), opíraje se o tyto poznatky, zdůraznil, že ochrana práva na přiměřenou délku řízení podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy, resp. kompenzace jeho porušení, může být dosažena i prostředky, jež jsou vlastní trestnímu právu. Je proto povinností obecných soudů využít všech takových prostředků, které jim trestní právo poskytuje, k tomu, aby vedle práva na osobní svobodu bylo rovněž kompenzováno porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě. To vše takovým způsobem, aby byla především zajištěna ochrana základních práv obviněného a současně vyloučeno nastoupení mezinárodněprávní odpovědnosti České republiky za porušení závazků plynoucích z Úmluvy.

Poznamenal, že zároveň s otázkou spravedlivého procesu a jeho dílčí součásti, tedy práva na projednání věci v přiměřené lhůtě, je třeba zkoumat otázku, jaké důsledky má porušení svou povahou procesních základních práv ve sféře základních práv stěžovatele, která jsou svou povahou hmotně právní. Jde-li o uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody, je zřejmé, že zároveň je třeba zkoumat, zda zásah do osobní svobody obviněného (čl. 8 odst. 2 Listiny), obecně ústavním pořádkem předvídaný, je v souvislosti s délkou řízení ještě proporcionálním zásahem či nikoliv. Jinak řečeno, je třeba zkoumat vztah veřejného statku, který je představován účelem trestu, a základním právem na osobní svobodu, které lze omezit jen zákonem, avšak dále pouze za předpokladu, že jde o opatření v demokratické společnosti nezbytné a nelze-li sledovaného cíle dosáhnout mírnějšími prostředky. Totiž i zákonem předvídané omezení základních práv je třeba interpretovat ústavně konformním způsobem, tj. mimo jiné tak, aby jejich aplikace obstála v testu proporcionality. Pro jeho provedení dal Ústavní soud jistá kritéria, když naznačil, že je třeba zkoumat jednak faktory významné pro posouzení délky řízení z hlediska prodlev způsobených orgány činnými v trestním řízení, závažnost trestního obvinění, rozsah a obtížnost předmětu trestního řízení a v neposlední řadě i rozsah zátěže, jíž je vystaven obviněný v souvislosti s délkou trestního řízení, jednak faktory důležité pro posouzení účelu trestu tak, jak jej vymezuje ustanovení § 23 odst. 1 tr. zák.

Úvahy obecných soudů o trestu v souvislosti s dobou uplynulou od spáchání činů, resp. s ohledem na délku trestního řízení, musejí být podle něj strukturovány do tří rovin. Jednak je to rovina úvah opírajících se o trestněprávní předpisy, dále test proporcionality plynoucí z imperativu právního státu a v něm chápané osobní svobody (rovina ústavní) a nakonec promítnutí délky řízení do případně ukládaného trestu (rovina Úmluvy a mezinárodněprávní odpovědnosti).

Z obsahu spisu Krajského soudu v Brně sp. zn. 11 T 9/2002 vyplývá, že záznam o sdělení obvinění pro skutek kvalifikovaný jako trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 4 tr. zák. byl obviněnému doručen dne 4. 4. 1996. Úkony trestního řízení byly orgány činnými v přípravném řízení prováděny bez významnějších průtahů a v tomto stadiu řízení nebyly zjištěny závažnější nedostatky. Obžaloba (první v pořadí) byla na obviněného podána u Krajského soudu v Brně dne 19. 1. 1998 a byla vedena pod sp. zn. 11 T 1/98. Ve věci nebyl učiněn jakýkoliv relevantní úkon směřující k jejímu projednání až do dne 10. 3. 1999, kdy byla kanceláři soudu předána s nařízením hlavního líčení na den 12. - 14. 4. 1999. Protože se však nepodařilo předvolání doručit obviněnému, bylo hlavní líčení odročeno na den 13. - 14. 5. 1999. Hlavní líčení pak bylo bez prodlev konáno v několika termínech až do dne 5. 4. 2000, kdy byl vyhlášen v

pořadí první odsuzující rozsudek. Nutno poznamenat, že opakovaně bylo hlavní líčení odročováno též pro potíže související se zajištěním obhajoby obviněného. Ač byl rozsudek vyhlášen 5. 4. 2000, obviněnému jakož i ostatním oprávněným osobám byl doručen až v průběhu července 2000. Dne 26. 7. 2000 byla věc předložena Vrchnímu soudu v Olomouci k rozhodnutí o odvolání obviněného a Vrchní soud v Olomouci rozhodl dne 22. 3. 2001. Jeho usnesením byl rozsudek soudu prvního stupně zrušen a věc vrácena státnímu zástupci k došetření; spis byl Krajskému soudu v Brně vrácen dne 10. 4. 2001 a poté zaslán příslušnému státnímu zastupitelství na základě referátu až ze dne 15. 11. 2001. Obžaloba (druhá v pořadí) byla u téhož krajského soudu podána 15. 7. 2002 a věc je vedena pod sp. zn. 11 T 9/2002. Hlavní líčení bylo nařizeno na dny 8. 10. 2003 a poté probíhalo řízení před soudem plynule až do 22. 3. 2004, kdy byl vyhlášen odsuzující rozsudek, který byl obviněnému doručen v červenci 2004. Dne 2. 8. 2004 byla věc předložena Vrchnímu soudu v Olomouci k rozhodnutí o odvolání, bez věcného vyřízení byla vrácena zpět krajskému soudu a znovu předložena odvolacímu soudu 23. 8. 2004. Vrchní soud v Olomouci rozhodl o odvolání dne 21. 1. 2005 a 25. 2. 2005 byl spis vrácen krajskému soudu. Dne 6. 5. 2005 podal obviněný u Krajského soudu v Brně dovolání, spis byl Nejvyššímu soudu k rozhodnutí o něm předložen dne 8. 6. 2005 a 21. 7. 2005 dovolací soud o dovolání rozhodl; spis byl krajskému soudu vrácen 5. 8. 2005. Dne 14. 10. 2005 podal obviněný ústavní stížnost, o které Ústavní soud rozhodl 20. 9. 2006.

Skutečnost, že na délku soudního řízení měly vliv i faktory objektivní (neutěšená personální situace soudů, přetíženosti soudců, množství napadlých věcí), nemůže ani podle konstantní judikatury Ústavního soudu ospravedlnit, že nebylo rozhodnuto v přiměřené lhůtě, neboť je věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy zakotvené v Listině základních práv a svobod, popř. v Úmluvě byly respektovány. Pro účely posuzování průtahů v řízení je nicméně klíčovým faktorem skutečnost, zda průtahy spočívají toliko na straně státní moci nebo jsou vyvolávány také obviněným, o což však v tomto případě - až na určité výjimky - nešlo (k tomu např. nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 392/05, II. ÚS 1/05 aj.). V důsledku toho, s přihlédnutím k okolnostem případu a po vzetí v úvahu celkové doby řízení lze již nyní uzavřít, že požadavek „přiměřené lhůty“ stanovený článkem 6 odst. 1 Úmluvy splněn nebyl.

V návaznosti na shora vyslovené právní závěry a zjištění nezbyvá než konstatovat, že bude na soudu prvního stupně, aby se při ukládání trestu obviněnému zabýval též tím, v jaké míře průtahy, k nimž došlo ze strany orgánů činných v trestním řízení, byly porušením práva obviněného na spravedlivý proces, a při ukládání trestu hodnotit vztah mezi spáchaným trestným činem a ukládaným trestem s ohledem na délku trestního řízení a použít účinné právní prostředky, jimiž by tuto skutečnost kompenzoval (viz čl. 13 Úmluvy).

Nejvyšší soud z podnětu dovolání obviněného z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. napadený rozsudek Vrchního soudu v Olomouci coby odvolacího soudu zrušil a jako vadnou část předcházejícího řízení zrušil i rozsudek Krajského soudu v Brně, který rozhodl jako soud prvního stupně. Zrušil také všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Krajskému soudu v Brně přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Při novém rozhodování je soud vázán právním názorem, který v tomto usnesení vyslovil Nejvyšší soud. Rozhodnutí soudů obou stupňů byla zrušena jen v důsledku dovolání podaného ve prospěch obviněného, takže v novém řízení nemůže dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch. Toto rozhodnutí učinil dovolací soud v neveřejném zasedání, neboť je zřejmé, že vady nelze odstranit ve veřejném zasedání [§ 265r odst. 1 písm. b) tr. ř.].

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)